

קונטרס

כְּדַאי לְהִיּוֹת וְתָרַן

יְגַלֶּה עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת, אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה
הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְלַחֲיוֹת חַיִּים נְעִימִים, עֲרֻכִים
וּמְתַקִּים, וְיִזְכֶּה לְהַרְגִישׁ אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז בְּכָל יוֹם
וְיוֹם.

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלַב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִיס לִיה

רַבֵּי נֶתָן מְבַרְסֵלַב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאַמְרֵי

חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֵסֵלַב

עֵיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: עֵקֶר הַהֲצִלָּחָה שֶׁל
הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּשֶׁהוּא וּתְרֵן, בֵּין בְּבֵיתוֹ,
בֵּין עִם אַנְשִׁים. כִּי מִי שֶׁמּוֹתֵר תְּמִיד, עִמּוֹ
אֵין יְכוּלִים לְחַלֵּק וְלָרִיב, וְהוּא הַמְּנַצֵּחַ
תְּמִיד. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׂקוּנָה לְעַצְמוֹ אֶת
מִדַּת הַנְּתַרְנוּת, וְאִזּוֹ יִנְצַח תְּמִיד, וְאוֹתוֹ אֶף
אֶחָד לֹא יוּכַל לְנַצֵּחַ.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תשסב)

קונטרס

כִּדְאֵי לְהִיּוֹת וַתְּרַן

א.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בְּזֶה הָעוֹלָם "כִּדְאֵי לְהִיּוֹת וַתְּרַן", אִם אָדָם רוֹצֵה לְעֵבֹר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּשָׁלוֹם, בְּאַהֲבָה, בְּאַחֲדוּת — "כִּדְאֵי לְהִיּוֹת וַתְּרַן". חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (מְגֵלָה כח:), שְׁשָׂאֲלוּ הַתְּלַמִּידִים אֶת רַבֵּי נְחוּנְיָה בֶּן הַקָּנָה: בַּמָּה הָאֲרַכְתָּ יָמִים? אָמַר לִיָּה: וַתְּרַן הָיִיתִי בְּמָמוֹנִי; אוֹמֵר עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן פד): מָה הַפְּשֵׁט בְּזֶה, שְׁשָׂאֲלוּהוּ: בַּמָּה הָאֲרַכְתָּ יָמִים? וּכְמוֹ שֶׁהַתַּנָּא שָׂאֵל אֶת הַתְּלַמִּידִים, אַתֶּם קָצִים בְּיָמֵי, שְׁאַתֶּם שׂוֹאֲלִים שְׂאֵלָה זוֹ? וְעַנּוּ: תּוֹרָה הִיא וְלַמּוֹד הִיא צְרִיכָה. וּמִסְבִּיר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהַשְּׂאֵלָה הִיְתָה, שְׁשָׂאֲלוּהוּ, אֵיךְ זֹכֵרִים לְאֲרִיכוֹת יָמִים, הֵינּוּ שְׁפָל יוֹם יוֹם יִהְיֶה לוֹ אֶרֶךְ? וּמוֹבָא בַּזֹּהַר (נִשְׂאָ קכג.), שְׁבָכָל יוֹם יוֹם מֵאִיר הָאוֹר הַגָּנוּז, אָדָם יָכוֹל לְזַכּוֹת לְרְאוֹת אֶת

הקדוש-ברוך-הוא, אדם יכול לזכות לשמע את
הקדוש-ברוך-הוא, אדם יכול לזכות להרגיש את
הקדוש-ברוך-הוא, אדם יכול לזכות לדבר אל הקדוש-
ברוך-הוא. ומדוע אנו רואים במציאות, שיום בא ויום
הולך; הנה יום, הנה לילה, הנה לילה ונהנה יום, ואין
רואים מאומה, ואם אין די בזה, נתקיים אצלנו מה
שכתוב בתוכחה (דברים כח, יז): "בבקר תאמר מי יתן
ערב ובערב תאמר מי יתן בקר"; אדם איננו מרצה
מעצמו, כל היום עובר לו ברוח, כל הלילה חולף
ביעף. איננו רואה רוחניות, איננו מרגיש רוחניות וכו'.

מהיכן נובע דבר זה? אלא מובא בזהר (שם), שאם אדם
איננו זוכה, אזי באים נחשים ועקרבים, שאלו מחשבות
רעות, ומבלבלים את המח-מחשבה, ואינו זוכה לשמע,
לראות ולהרגיש את רוחניות חיות אלקות, עד שנדמה
לו שזהו סוף העולם, וימיו הם בבחינת קצור ימים,
ואין לו נחת מהם. על זה שאלו התלמידים את רבי
נחוניא בן הקנה: רבי, במה הארכת ימים? איך זכית
רבי, שכל יום ויום יהיה ארך מאד, שתרגיש את האור
האלקי ביום? ועל זה ענה להם: ותתן הייתי במקומוני.
מסביר רבנו ז"ל, שאי אפשר בשום פנים ואפן לזכות
להגיע לאור הגנוז, שהוא האור של הקדוש-ברוך-הוא,
המחיה ומנהיה ומקים את הבריאה כלה, אלא כשאדם
הולך במדת הנתרנות. צריכים לוותר בכל תחום בחיים.

קלה כדאי להיות ותָרַן

אם אדם רוצה להתחתן עליו להיות ותָרַן. כמאמרם ז"ל (יבמות סג.): נחות דרגה ונסיב אתתא; תרד מדרגה ותמצא אשה; מדוע אנו רואים כל־כף הרבה רוקים ורוקות שמסתובבים, ועדין הם בעולם הדמיון, אינם מוצאים זה את זה, כי כל אחד מחפש מה שעדין לא נברא, ובשביל זה מתעכב הזוג; כי באמת כל העולם כלו מלא זוגים, והקדוש־ברוך־הוא מחכה ומצפה שיתחתנו, אבל מחמת שכל אחד חכם בעיניו, ורוצה משהו יותר ממנו, אזי ממתין. נותנים, אם־כן, חכמינו הקדושים עצה, אם רצונך למצא זוגך — נחות דרגה ונסיב אתתא, תרד מדרגה ממעמדך, ותמצא אשה. כשאדם מרגיש שאיננו כלום, והנה פתאם מציעים לו זוג, אזי שמח, הולך להתחתן לשם שמים, כך ימצא זוג; הינו כי אם האדם ותָרַן — ימצא זוגו בנקל. וכשזוכים כבר להתחתן, אם רוצים שהבית יהיה גן־עדן, צריכים להיות ותָרַן בבית, ואל תאמר: "אבל היא משפילה וצועקת", וכו', אין 'אבל', תשתק ואז תזכה לשלום־בית. וכן להפך האשה אומרת: "אבל הוא מבזה ומשפיל" וכו', אין דבר כזה 'אבל', כי על־ידי ותָרַנות זוכים לאשר אמת. עם ותָרַנות זוכים לעבר את החיים בנקל. והן בעבודה, בני־אדם מקבלים עלבונות, בזיונות, שפיכות דמים מהמעביד וכו', משאר העובדים, אף צריכים להיות ותָרַן. וכן כשאדם

נכנס באיזה עסק, אם רוצה להצליח, עליו להיות ותרן, מכל שכן וכל שכן וקל וחרמר, כשאדם רוצה לזכות להכנס ברוחניות חיות אלקות, רוצה לזכות ללמד תורה, להתעלות בתורה, הוא מכרח לקנות לעצמו מידת הוּתְרָנוּת, כי עם וּתְרָנוּת מגיעים לכל המדרגות שבעולם. מדוע בני-אדם סובלים סבל כל-כף גדול — כל אחד כפי בחינתו? מפני שאיננו רוצה להיות ותרן, ורוצה רק לנצח, ואז עוברים עליו צרות ויסורים. ולמעשה, הכשיל רק את עצמו; כי אם היה הולך במדת הוּתְרָנוּת, היה זוכה למדרגות עליונות. ואומר רבנו ז"ל, שמדת הוּתְרָנוּת היתה מדתו של אברהם אבינו. כי מדתו היתה חסד, שעשה חסד עם כלם. בשביל זה נקרא (ישעיה מא, ח): "אברהם אוהבי". הינו שהקדוש-ברוך-הוא אומר: האוהב שלי זהו אברהם אבינו. כי מי שהולך בדרך של וּתְרָנוּת, נחקקת בו מדת האהבה. מהי אהבה? שאוהב את הזולת ויהי מה, "אין אכפת לי מה שעושה לי, אף שדבר עלי כן או אחרת, אני אוהבו", וזו אהבת ישראל אמתית, שאוהבים את הזולת בכל מחיר. וזו נקראת וּתְרָנוּת; וּתְרָנוּת תלויה במדת אהבה. כן הדבר בשלום-בית, לא תתכן וּתְרָנוּת, אלא שתהיה אהבה אמתית בין בני הזוג, והקדוש-ברוך-הוא הקפיד על זה מאוד, כי סוף כל סוף בשמים היו נשמה אחת, וכשירדו לזה העולם נתפצלו, ולבסוף

כְּשֶׁמֵּצְאוּ זֶה אֶת זֶה, אֲזִי צְרִיכִים לְחִיּוֹת בְּאַהֲבָה אֲמִתִּית וּבְשָׁלוֹם נִפְלָא, כִּי שְׂרָשָׁם מֵאוֹתָהּ נִשְׁמָה. וּרְבֵנוּ ז"ל אוֹמֵר שֶׁאַהֲבָה גִימְטְרִיָּה 'אֶחָד' (לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'); לְזֹאת אִם יֵשׁ אַהֲבָה — יֵשׁ וּתְרוֹנוֹת, אִם אֵין אַהֲבָה — אֵין וּתְרוֹנוֹת; וְעַל-כֵּן "כְּדַאי לְהִיּוֹת וּתְרוֹן", כְּדִי שְׂיִהְיֶה לָכֶם שָׁלוֹם-בֵּית, כְּדַאי שְׂתִּהְיוּ וּתְרוֹנִים, עַל מַנַּת שְׂתַעֲבְרוּ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּנֶקֶל, "כְּדַאי לְהִיּוֹת וּתְרוֹן", שְׂיִהְיֶה שָׁלוֹם וְאַהֲבָה וְאַחֲדוּת בֵּין נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזוֹ הִיְתָה מִדַּת אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁהוּא גָּלָה וּפְרָסָם לְכָל־אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכָךְ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית וַבַּה, פָּרָשָׁה מַג, סִימָן ז'): אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאַבְרָהָם, אֲנִי לֹא הָיָה שָׁמַי נִכְרַ לְבְרִיּוֹתַי, וְהַפְרַת אוֹתִי בְּבְרִיּוֹתַי, מִעֲלָה אֲנִי עֲלֶיךָ כְּאִלּוּ אַתָּה שְׂתַּף אֶתִּי בְּבְרִיּוֹתֶיךָ שֶׁל עוֹלָם; הֵינּוּ עַד אַבְרָהָם אָבִינוּ אֵף אֶחָד לֹא הִפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַבְרָהָם פָּרַסָם אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְאָמַר לְכָל־אֶת: תִּדְעוּ לָכֶם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת הָעוֹלָם בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, מֵה שְׂאַתָּם רוֹאִים זֶה אֶלְקוֹת וְכוּ', אֲלָא שֶׁהִסְתִּיר עֲצָמוֹ הַבּוֹרָא בְּדוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, וְצְרִיכִים לְחַפֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁמוֹצְאִים אוֹתוֹ. וְזוֹ הִיְתָה עֲבוֹדַת אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁהָיָה הִיְהוּדִי הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִפִּיר בְּבוֹרָא כָּל עוֹלָמִים, וְהָיָה הִיְחִידִי, שֶׁגָּלָה וּפְרָסָם אוֹתוֹ לְכָל הָעוֹלָם

כָּלוּ. וְכַף אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִפְרֵי הָאֲזִינוּ שִׁיג): עַד
 שְׁלֹא בָּא אָבִינוּ אֲבָרְהָם לְעוֹלָם, כְּבִיכּוֹל, לֹא הָיָה
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֶךְ אֱלֹא עַל הַשָּׁמַיִם; [הֵינּוּ שְׁפָלָם
 הַכִּירוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנִמְצָא בַּשָּׁמַיִם, אֲבָל לֹא
 יָדְעוּ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא גַם פֹּה עַל הָאָרֶץ].
 אָבִינוּ אֲבָרְהָם הִמְלִיכוֹ עַל הַשָּׁמַיִם וְעַל הָאָרֶץ; [וְזֶה בָּא
 לוֹ בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה]. אֲפֵלוּ בִקְשׁ הַמָּקוֹם
 מֵאֲבָרְהָם גְּלָגַל עֵינָיו — הָיָה נוֹתֵן לוֹ. אֲבָרְהָם אָבִינוּ
 הֵלֵךְ בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה לְפָרְסָם אֶת הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, לָכֵן נִקְרָא אֲבָרְהָם אוֹהֵבִי, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא אוֹהֵבוֹ, וְהוּא הֵאָהִיב אֶת הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא עַל
 הַבְּרִיּוֹת. וּמוֹבָא בְּתַקוּנֵי זֵהר (תְּקוּנָה ע): מִסְטָרָא דִּימִינָא
 מִחָא חוּרָא כְּכִסְפָּא; כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יָמִין, וְהוּא
 תָּמִיד וַתִּרְן בְּחַיָּיו, אֲזִי מַחוּ מִזְכָּרָה כְּכִסְפָּא. כְּסָף בָּא
 מֵעֶפֶר, יֵשׁ עֶפֶר שְׁמֶשׁ מוֹצִיאִים כְּסָף, אֲבָל כְּדִי שֶׁהַכְּסָף
 יִהְיֶה כְּסָף טָהוֹר, לְאַחַר שֶׁמוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִן הָאֲדָמָה,
 מְלֵא עֶפֶר וְלִכְלוּף, מְזַכְכִּים אוֹתוֹ עַל-יְדֵי זְכוּק וְצִרוּף
 בְּאֵשׁ וְכוּ', וְאֵט אֵט מִתְבָּרַר עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּסָף טָהוֹר. כֵּן
 הַדָּבָר, מַחוּ שֶׁל הָאָדָם מְלֵא לִכְלוּף בְּתַחֲלָה, מְלֵא זֵהָמָה,
 אֵף שֶׁמִּחַ הָאָדָם זוֹהֵי נִשְׁמָתוֹ, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 הוֹרִיד חֵלֶק אֱלוֹהִים מִמֶּעַל, וְהִלְבִּישׁוּ בְּגוּף גִּשְׁמִי, וְאָדָם
 לִכְלֹף אֶת נִשְׁמָתוֹ בְּכָל מֵינֵי זְהוּמִים, וְעָבְרוּ יוֹם אַחַר
 יוֹם, חֹדֶשׁ אַחַר חֹדֶשׁ, שָׁנָה אַחַר שָׁנָה, עַד שֶׁמַּחוּ מִבְּלָבֵל

קלט פדאי להיות ותָרן

לְגַמְרִי, וְאִינוּ מְשִׁיג אֱלֻקוֹת, עַד שְׁכָבֵר אִינוּ רוֹאֵה שׁוּם
אוֹר בְּחַיִּים. וַיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁכַל-כֶּף מְרִים חַיִּיהֶם, עַד
שֶׁהִתְיַאֲשׁוּ לְגַמְרִי, וּמְצַפִּים לְיוֹם מוֹתָם, אוֹ שְׁרוּצִים
לְאֵבֶד עֲצָמָם לְדַעַת, מֵאֵין זֶה בָּא? כִּי אֵין מְרַגְיִשִׁים אֶת
הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, וְאִינָם מְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי
מִחֶם מְבַלְבֵּל, וְעַל-כֵּן הֵם כְּעֶסְנִים, צוֹעֲקִים עַל בְּנֵי-
אָדָם, עַל נְשׁוֹתֵיהֶם, עַל קְרוֹבֵיהֶם, עַל יַלְדֵיהֶם, הַכֹּל
אֲצֵלָם נַעֲשֶׂה מִתּוֹךְ כַּעַס וְרִצִּיחָה. וְכֹל זֶה נוֹבֵעַ מִחֲמַת
שְׂאִין לָהֶם דַּעַת וְשְׁכַל; כִּי אִם אֵין לְאָדָם דַּעַת — אֵין
לוֹ כְּלוּם, וְאִם יֵשׁ לוֹ דַּעַת — יֵשׁ לוֹ הַכֹּל, כְּמֵאֲמָרָם
ו"ל (נְדָרִים מֵא.) : דַּעַת קִנִּיתָ — מָה חֲסַרְתָּ, דַּעַת חֲסַרְתָּ
— מָה קִנִּיתָ? ! הֲעֵקָר זֶה דַּעַת, וּמָהִי שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת?
(דְּבָרִים ד, לה) : "אֲתָה הִרְאִיתָ לְדַעַת, כִּי הָיִ"ה הוּא אֱלֻקִּים,
אֵין עוֹד מְלַבְּדוֹ"; וּכְכֹל שְׂאָדָם מְכַנִּים בְּדַעַתּוֹ,
שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל
הַבְּרִיאָה כְּלָה, כֵּן נִמְשָׁךְ עָלָיו יוֹתֵר דַּעַת וְדַעַת וְדַעַת,
אֲבָל כְּדֵי לְזַכּוֹת לְמַח מְזַכֵּךְ, שְׂיִהְיֶה לוֹ מַח צְרוּף כְּכֶסֶף,
עָלָיו לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ יָמִין; כִּי מִסְטָרָא דִּימִינָא מְחָא חוּרָא
כְּכֶסֶף; אִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יָמִין, תָּמִיד הוּא וְתָרָן,
וְאִזִּי מַחוּ מְזַכֵּךְ כְּכֶסֶף טָהוֹר, וְהוּא כּוֹסֵף רַק אֶל
הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין לוֹ שׁוּם רְצוֹן לְשׁוּם דְּבָר.
לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! זְכְרוּ הֵיטֵב, אֲשֶׁר "כְּדָאֵי
לְהִיּוֹת וְתָרָן", כִּי עִם וְתָרְנוֹת מְגִיעִים אֶל כָּל הַמְדַרְגּוֹת

שְׂבַע עוֹלָם, וְעוֹבְרִים אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּנֶקֶל וּבְשִׂמְחָה. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מַגְלַה כַּח). מְפִלִיגִים עַל אִיּוֹב, שֶׁהִיא "יֵרָא אֱלֹקִים", לָמָּה? כִּי וּתְרֵן בְּמִמוֹנוּ הִיא (עֵין יְרוּשָׁלַיִם תְּרוּמוֹת, פָּרָק ח'). רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם שִׁיתַּעֲקֹשׁוּ עַל שְׂוֵה פְּרוּטָה, וְלֹא יוֹתְרוּ בְּשׁוֹם אַפֵּן. אֲשֶׁר זֶה כְּסִילוֹת גְּדוּלָה, כִּי הַכְּדַאי לְמַרְר אֶת הַחַיִּים בְּשִׁבִיל פְּרוּטָה אַחַת?! אִיּוֹב הִיא וּתְרֵן בְּמִמוֹנוּ וְכוּ'; אֲשֶׁר זֶה הַמַּעֲלָה הַכִּי גְדוּלָה, שְׂאָדָם הוּא וּתְרֵן, כִּי אֵף פַּעַם אָסוּר לוֹ לְהִתְעַקֵּשׁ שְׂמִכְרָח לְהִיּוֹת דוֹקָא כָּךְ, כִּי לֹא יִלֵּךְ לוֹ. אִם יִהְיֶה וּתְרֵן, אֲזִי יִצְלִיחַ בַּחַיִּים. הֵן בְּבֵיתְךָ, אֲשֶׁתְּךָ אִמְרָה מִשָּׁהוּ, אֵל תִּקַּח לְלֵב, תִּהְיֶה וּתְרֵן, וְתֹאמַר: לְכַפֵּרַת עוֹנוֹת וְכוּ'. הַבַּעַל שָׁב לְבֵיתוֹ וְהִקְנִיט אֶת אִשְׁתּוֹ, הִיא תִּקַּח אֶת זֹאת לְכַפֵּרַת עוֹנוֹת, אֲזִי יִהְיֶה לָהֶם שְׁלוֹם-בַּיִת. כְּמֹאמְרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית וּבָה, פָּרָשָׁה נֹג): בֵּיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ וּתְרֵנִים הָיוּ; אַבְרָהָם אָבִינוּ הִקְנִיט בְּבֵיתוֹ אֶת הָעֵנִיץ שֶׁל וּתְרֵנוֹת, שֶׁהָאֶחָד יוֹתֵר לְזוּלָתוֹ. כֵּן בַּחוּץ, כְּדַאי לִילֵךְ עִם וּתְרֵנוֹת. מְסַפְּרִים חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עַל אַחָאב, שֶׁהִיא עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, חוּטֵא וּמַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים, אֵף-עַל-פִּי-כֵן וּתְרֵן בְּמִמוֹנוּ הִיא, וּמִתּוֹךְ שֶׁהִנָּאָה תְּלַמִּידֵי חֻכְמֵים מְנַכְסִיו, כְּפָרוּ לוֹ מַחֲצָה (סִנְהֶדְרִין קב:). בְּטַבְעוֹ הִיא וּתְרֵן גְּדוּל, וְנָתַן צְדָקָה לְתַלְמִידֵי חֻכְמֵים, אֲזִי כִפָּר לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל חֲצִי חֲטָאֵיו וְעוֹנוֹתָיו. לְמִדִּים מִכָּאן גְּדוּל מַעֲלַת הַוּתְרֵנוֹת, אֲשֶׁר "כְּדַאי לְהִיּוֹת וּתְרֵן",

וְאִז אֶפְלוּ חֲטָאֵת וְעִשִׂית מַה שְּׁעִשִׂית, אִם תְּהִיָּה וּתְרַן, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹתֵר לָךְ. הֵן אָמַת שְׁזָה קָשָׁה מְאֹד, כִּי טֹבַע שֶׁל הָאָדָם קָשָׁה מְאֹד וְעֵקֶשׁן גְּדוֹל הוּא, וְאֵינְנו רוֹצֵה לְיֹתֵר כָּלֵל וּכְלָל, אֶף עָלָיו לִידַע, שְׁעַל-יְדֵי עֵקֶשׁנוֹת בְּעֵלְמָא — אֵין מְגִיעִים לְשׁוּם מְקוּם. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! "כִּדְאֵי לְהִיּוֹת וּתְרַן", כִּי עַל-יְדֵי וּתְרַנוֹת מְגִיעִים לְכָל דְּבָר. כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּמִדְבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה ט'): לְמִדָּה אוֹתָךְ הַתּוֹרָה, שְׁתֵּהָא וּתְרַן בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, נִשְׁפָּךְ זֵין — הֵוִי וּתְרַן, נִשְׁבְּרָה זְכוּכִית — הֵוִי וּתְרַן. מַה אָנוּ רוֹאִים בְּמִצִּיאוֹת? אֵיזָה שְׁצַף קֶצֶף יוֹצֵא בְּבֵית, שְׁנִשְׁבֵּר שָׁם אֵיזָה כָּלִי, וּמֵאֲשִׁימִים זֶה אֵת זֶה, כּוֹעֲסִים וְנִרְגָזִים וְנִעֲשִׂית אֲנִדְרָלְמוּסְיָה גְּדוֹלָה. וְכֵן כְּשֶׁנִּשְׁפָּךְ זֵין וְכוּ', יֵשׁ עֲצָבִים וְכַעַס לְרַב, עַד שְׁנִשְׁבֵּר הַבַּיִת לְגַמְרֵי. אָבֵל אִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּוּתְרַנוֹת, נִשְׁבֵּר כָּלִי — תֵּאמֵר "מִזֵּל טוֹב", נִשְׁפָּךְ מִים — תֵּאמֵר "זֶה סִימָן בְּרָכָה", נִשְׁפָּךְ זֵין — תֵּאמֵר "יְהִיָּה שְׁפַע". וְזוֹ מְדֻרְגַת הַוּתְרַנוֹת, שְׁאָדָם מוֹתֵר עַל הַכֹּל, וְעַל כָּל מַה שְּׁרַק קוֹרָה הוּא מוֹתֵר. וְדִיקָא אִז הַחַיִּים נִקְרָאִים חַיִּים אֲמִתִּיִּים, חַיִּים עֲרָבִים וּמִתְקִים. אָבֵל אֵין זֶה קַל לֵילֵךְ בְּמִדַּת הַוּתְרַנוֹת, כִּי טֹבַע הָאָדָם שְׁלֵא יוֹתֵר כָּלֵל וּכְלָל, וְתַמִּיד חוֹשֵׁב שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהִיּוֹת צוּדֵק. וְזֶה אֲשֶׁר הוֹרֵס לוֹ אֵת כָּל הַחַיִּים — שֶׁהוֹלֵךְ רַק בְּדֶרֶךְ עֵקֶשׁנוֹת. וְזֶהוּ שְׁשֵׁאֲלוֹ תַלְמִידֵי רַבִּי נַחוּנְיָה בֶּן הַקָּנָה: רַבִּי, בְּמַה הָאֲרַכְתָּ יָמִים?

אִיךָ זְכִיתָ שְׁפֹל יוֹם וַיּוֹם הוּא אָרַךְ לְךָ מְאֹד, שְׂאֵתָה זוֹכָה
 לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, שְׂאֵתָה מְרַגֵּישׁ אֶת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵתָה רוֹאֶה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 אֵתָה שׁוֹמֵעַ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמְדַבֵּר אֵלָיו
 יַתְבָּרֵךְ? ! עֲנֵה וְאָמַר: וַתְּרַן הִיִּיתִי בְּמִמוֹנִי. הִיִּיתִי וַתְּרַן,
 ו"כְּדַאי לְהִיּוֹת וַתְּרַן", וְכֵן מְצַלִּיחִים בַּחַיִּים, וְכֵן
 שׁוֹבְרִים אֶת כָּל הַמְּגִיעוֹת וְהַקְּלָפוֹת, אֲשֶׁר הֵם הַנְּחָשִׁים
 וְהַעֲקָרָבִים הַמְּבַלְבְּלִים מִחֲשָׁבוֹת הָאָדָם. אָבֵל, שִׁימוּ לֵב,
 בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים, כְּשֶׁאַתֶּם מִתְחִילִים כְּבָר לְדַבֵּר
 וּלְהַתְּפִיל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הִנֵּה אַתֶּם פְּתֹאֵם
 מְלֵאֵי מִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת, וְרַק הִפָּה מְדַבֵּר מְלוֹת הַתְּפִלָּה,
 וְאֵלּוֹ הַמַּחַח חוֹשֵׁב שְׁטִיּוֹת, אִיךָ יִתְכַּן? הֲלֹא אָנוּ עֹתָה
 מִתְּפִלָּיִם, וּמִנַּח לְפָנֵינוּ סְדוּר, וְהִפָּה אוֹמֵר, וְהַמַּחַח חוֹשֵׁב
 הַבָּלִים? אֲלֹא בְּמִקּוֹם לְקַשֵּׁר אֶת הַדְּבָר לַמַּחֲשָׁבָה,
 וּלְכוּן פְּרוֹשׁ הַמְּלוֹת, לְכוּן אֶת אֲשֶׁר מְדַבְּרִים: "אֵתָה
 חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לְאָנוּשׁ בִּינָה", שְׂאָנוּ מְבַקְּשִׁים
 מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִתֵּן לָנוּ דַּעַת. וְכֵן "הַשִּׁיבֵנוּ
 אֲבֵינוּ לְתוֹרָתְךָ וְקִרְבָּנוּ מִלְּכָנוּ לְעַבּוֹדָתְךָ", שְׂאָנוּ
 מְבַקְּשִׁים, שְׂנִזְכֶּה לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה, אֲשֶׁר זֶה שְׁלֵמוֹת
 הַתְּפִלָּה, שְׂאָדָם יְכוּן פְּרוֹשׁ הַמְּלוֹת. אָבֵל בְּמִצִּיאוֹת אֵין
 זֶה כֵּן, אֲלֹא הִפָּה אוֹמֵר וְהַמַּחֲשָׁבָה חוֹשֵׁב כָּל מִינֵי
 הַבָּלִים, כְּדַאִיתָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
 סִימָן ל'), שְׁפֹל הַמַּחֲשָׁבוֹת זְרוֹת בָּאוֹת בְּעַת הַתְּפִלָּה. לְזֹאת

כְּדַאי לְהִיּוֹת וַתְּרֹן

קמג

גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל אִיךָ לְטַהַר אֶת הַמַּחְשְׁבוֹת, אִיךָ לְגַרֵשׁ אֶת הַנְּחָשִׁים וְהַעֲקָרִים הַמְּבַלְבְּלִים לָנוּ אֶת הַמַּח, עַל-יְדֵי שְׁנֵיךָ בְּדֶרֶךְ אֲהָבָה, כְּאַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁמָסַר נַפְשׁוֹ לַזּוּלָּת וְלַהִיּוֹת וַתְּרֹן. כִּי "כְּדַאי לְהִיּוֹת וַתְּרֹן", אִזּוֹכִים לְמַח נָקִי, לְמַח מִיִּשְׁב. הִנֵּה בֶן-אָדָם בְּכַעַס עַל עֲצָמוֹ: "לָמָּה אֵין הוֹלֵךְ לִי כְּפִי שְׂרָצִיתִי?! לָמָּה אֲנִי שָׁבוּר וְנִשְׁפָּר מִכָּל דְּבַר קִטָּן?!" עַד שֶׁיִּשְׁנֶם בְּנֵי-אָדָם, שְׁכַל-כֶּף נָפְלוּ בְּעֵינַי דַּעְתָּם, שֶׁהִתְיַאֲשׁוּ מִחַיֵּיהֶם, וְחוֹשְׁבִים שֶׁזֶה סוּף הָעוֹלָם וְזֶהוּ זֶה, וְשֵׁרוּיִים בְּדַכְאוֹן עֲמַק עֲמַק, וְאֵינָם יְכוּלִים לְצַאת מִמֶּנּוּ; הַעֲצָה לָזֶה — לְהִיּוֹת וַתְּרֹן, תּוֹתֵר. יֵשׁ לְאָדָם חֲרָדוֹת וּפְחָדִים, "מָמָה אַתָּה מִפְּחַד, הֲלֹא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹּה! תִּפְתַּח פִּיךָ וַתְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֵׁר". וְכַדְבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ק'), שְׁכַל הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים לֹא הִגִּיעוּ לְמִדְרַגָּתָם, אֶלָּא עַל-יְדֵי שֶׁהִרְגִּילוּ עֲצָמָם לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלָהֶם. וְלָמָּה אָדָם אֵינוֹ זוֹכֶה לְהִגִּיעַ לָזֶה? כִּי הוּא מְלֵא מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת, מְלֵא יְאוּשׁ, מְלֵא חֶשֶׁךְ וְשִׁקָּר. וְהַכֹּל נוֹבֵעַ מִחֲמַת שְׂאֵינָנוּ וַתְּרֹן, אֲשֶׁר אִזּוֹ הוּא כְּעֶסֶן, וְהַכֹּל הוֹלֵךְ אֶצְלוֹ 'רֹאשׁ בְּרֹאשׁ', לַעֲשׂוֹת דּוֹקָא, וְכֶךְ נַעֲשֶׂה מְבַלְבֵּל מְאֹד. אֲבָל בְּרַגַע שְׁאָדָם וַתְּרֹן, אִזּוֹ חוֹשֵׁב: "מָה אֲכַפֵּת לִי מִהַזּוּלָּת, אֲנִי אוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲנִי רוֹצֶה וּמִשְׁתַּוְּקֶק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲנִי רוֹצֶה

לְהִתְפַּלֵּל, אֲנִי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם בְּנֵי-אָדָם וְלָשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה", אֲזִי עוֹבֵר עַל הַכֹּל. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! "כְּדַאי לְהִיּוֹת וּתְרֵן", וְעַל-יְדֵי מִדַּת הַתְּרַנוֹת
 תִּזְכּוּ לְמַח נָקִי, וְיִהְיֶה לָכֶם שְׁלוֹם-בַּיִת, תּוֹתְרוּ אֶחָד
 לַשְּׁנִי, יִהְיֶה לָכֶם שְׁלוֹם עִם הַשְּׂכָנִים — תּוֹתְרוּ זֶה לְזֶה;
 רוֹאִים מְצִיאוֹת עֲגוּמָה, שְׁבַעבוּר מְעַט אֲשָׁפָה, נַעֲשִׂים
 הַשְּׂכָנִים שׁוֹנְאִים זֶה לְזֶה, וְהִילָדִים רַבִּים זֶה עִם זֶה וְכוּ'
 וְכוּ', וְהַכֹּל הַחַל מְקַטְנוּנִיּוֹת, מַחֲמַת שְׁלֹא הַשְּׂכִילוֹ
 לְהִיּוֹת וּתְרַנִּים, וְכִף נִתְגַּלְגַּל עַד שְׁמַצִּיקִים זֶה לְזֶה,
 וּמְרִים הַחַיִּים, וְעוֹזְבִים אֶת הַדִּירָה וְהַמְּקוֹם וְכוּ' וְכוּ',
 הַכֹּל מְהַעֲדֵר הַתְּרַנוֹת. כִּי עַל-יְדֵי וּתְרַנוֹת אָדָם הִיא
 זוֹכָה לְחַיִּים נְצַחִים, חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים עֲרַבִים. כֵּן
 הַדְּבָר בְּמִשְׁפָּחָה, אֵין כְּדַאי לַעֲשׂוֹת מְרִיבוֹת בְּמִשְׁפָּחָה,
 אִף שְׂאֵתָה יוֹדַע שֶׁהַצֶּדֶק אֶתְךָ — מַה בְּכַף?! תִּתְעַקֵּשׁ
 וְתִרְאֶה שְׂאֵתָה זִכְאִי וְהַהוּא חַיֵּב, וְהַהוּא יִתְנַצַּח אֶתְךָ
 וְיָרִיב וְיִתּוֹכַח, וְלֹא תִגִּיעוּ לְשׁוֹם מְקוֹם. לֹא-כֵן, בְּנֵי
 וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אִם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ וּתְרַנוֹת, אֲזִי חַיֵּי
 הָאָדָם הוֹלְכִים בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגִמְרֵי. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! "כְּדַאי לְהִיּוֹת וּתְרֵן" בְּמִשְׁפָּחָה, אַל תִּרְיְבוּ זֶה
 עִם זֶה, תַּעֲשׂוּ שְׁלוֹם, תִּלְכוּ בְּמִדַּת הָאֱהָבָה, בְּמִדַּת
 אַבְרָהָם אָבִינוּ שְׂאֵהב אֶת כָּלָם, וְקָרַב אֶת כָּלָם אֶל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְזֶהוּ תִפְקִידֵנוּ בַּדּוֹר הַזֶּה —
 לְהַחֲדִיר אֱהָבָה, בְּמְקוֹם לְזוֹרַע שְׁנֵאָה וּלְהַסִּית אֶחָד נֶגֶד

כְּדַאי לְהִיּוֹת וּתְרֵן

קמה

זולתו. הָבָה נְהִיָּה וּתְרַנֵּים, וּנְוֹתֵר זֶה לָזֶה. הַגִּיעַ הַזְמַן שֶׁנִּחְקֵק בְּדַעְתָּנוּ, שֶׁ"כְּדַאי לְהִיּוֹת וּתְרֵן", וְאִזּוּ נְגִיעַ לְמִדְרָגָה זוּ שְׂרוּחָנִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֻקוֹת תְּאִיר בָּנוּ, וְנִרְגִישׁ רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אִיזָה נֶעַם וְעִרְבוּת זוּ? ! אִיזָה נַחַת-רוּחַ כְּשֵׁישׁ לְאָדָם רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא ! אִין לּוֹ שׁוּם דְּבָר אַחֵר מִבְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי הוּא הַכִּי מְאֹשֶׁר. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים ! "כְּדַאי לְהִיּוֹת וּתְרֵן", לְוֹתֵר אֶחָד לְשָׁנִי. וְאִם תִּלְכוּ בְּדֶרֶךְ זוּ, אִזּוּ תַעֲבִרוּ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּשָׁלוֹם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יִצִּיק לָכֶם, שׁוּם דְּבָר לֹא יִשְׁבֹּר וְיִחַלֵּשׁ דַּעְתְּכֶם. עַל-כֵּן "כְּדַאי לְהִיּוֹת וּתְרֵן", וְאִזּוּ תַגִּיעוּ לְכָל הַמִּדְרָגוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, עַד שֶׁכָּל יוֹם וְיוֹם יִהְיֶה לָכֶם יוֹם אָרֶךְ, וְתִרְגִּישׁוּ רוּחָנִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְתִמְלְאוּ כָּל יוֹם וְיוֹם עִם תּוֹרָה וּמִצְוֹת, צְדָקָה וְחֶסֶד, וְיִאִיר לָכֶם מֶלֶךְ הַכְּבוֹד בְּאוֹר נִפְלֵא מְאֹד ; אֲשֶׁרֵי הָאָדָם הַמַּחְדִּיר דְּבוּרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבוֹ.

ב.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים ! הַחַיִּים כָּל-כָּף קָשִׁים, כָּל-כָּף מְרוּרִים, אִין לָךְ בֵּית שְׁלֵא תִהְיֶינָה בּוֹ צָרוֹת, שְׁלֵא תִהְיֶינָה בּוֹ מְרִיבוֹת, צְעָקוֹת וּקְלָלוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן ; אִין לָךְ בֵּית שְׁלֵא תִהְיֶה בּוֹ אִיזוֹ בְּעָיָה רְצִינִית ; זֶה אִין לּוֹ אֲשֶׁה, וְזֶה אִין לּוֹ יְלָדִים, וְזֶה מְלֵא חוֹבוֹת, וְזֶה יֵשׁ לּוֹ

ילדים חולים, וזה יש לו ילדים קשים הממריים את החיים, ואין עצה איך לצאת מהפח היקוש הזה, וכל אחד מר ומרור לו עד מאד, עד שרוב בני-אדם מתאששים מחייהם, והחיים שלהם שוים כקלפת השום, כי נדמה להם אשר אבד מנוס ותקוה מהם, ואינם רואים אור בקצה המנהרה, ומזה נכנסים בעצבים ובכעס ורציחה, ומתחילים לריב עם כלם, ועל-ידי-זה מסתבכים יותר ויותר עם כל אחד, ומזה בא, שאחד רודף את השני. והעצה היעוצה היא רק לקנות לעצמו מדת הסבלנות, שהיא בעצמה מדת הוותרנות, להיות ותרן על כל מה שעובר עליו, והוא סובל את כל אשר בא עליו ברוחניות ובגשמיות, ודיקא על-ידי-זה יזכה, שכל הרע והחשך יתהפכו לו לטוב ולאור. כי המאמין האמתי, שמאמין אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, על-ידי-זה הוא סובל על כל אשר בא עליו, והוא ותרן עם כלם, ועל-ידי-זה יכול לעבר את זה העולם בנקל, וקונה לעצמו שם טוב, וכלם אוהבים אותו וחספצים להיות בקרבתו. אשרי מי שקונה לעצמו את מדת הוותרנות, שאז אף אחד בעולם לא יוכל לו. וזו היתה מדרגת כל הצדיקים הגדולים במעלה נוראה ונפלאה, שזכו כל-כף להכליל באין סוף ברוך הוא, עד שהיו בטלים ומבטלים

בְּעֵינַי עֲצָמָם לְגַמְרִי, וְלֹא הָיָה אֲכַפֶּת לָהֶם שׁוּם דָּבָר, רַק
 נִכְלְלוּ בְּעֲצָם עֲצָמֵיּוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּדְעוּ שְׂאִיף שֶׁהִקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה הוּא מְנַהֵיג עִמָּהֶם, וְהָיוּ הֵכִי מְאֹשְׁרִים,
 וְאִף אֶחָד לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַלְבֵּל אוֹתָם בְּעַקְמוּמֵיּוֹת
 וּבִקְשׁוּיּוֹת וּבִסְפָּקוֹת עָלָיו יִתְבַּרְךָ, אֲדַרְבֵּה! גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי
 הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, אַתֶּם הֵלֶךְ הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּמִדַּת הַדִּין קָשָׁה מְאֹד. וְהֵם הִחְזִיקוּ מֵעַמֵּד בְּכָל מֵה
 שָׂרָק עָבַר עֲלֵיהֶם, וַיִּדְקֹא עַל-יַדֵּי-זֶה שֶׁלֹּא בְּעֵטוֹ בּוֹ
 יִתְבַּרְךָ זָכוֹ לְהַעֲשׂוֹת כִּסָּא וּמְרַכְבָּה לְשִׁכִּינַת עֲזוֹ יִתְבַּרְךָ,
 וְהָאִיר בָּהֶם הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּהָאָרֶה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה
 עַד מְאֹד. לְזֹאת, אֶהוּבִי, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! זְכְרוּ, אֲשֶׁר
 בְּזֶה הָעוֹלָם "פְּדַאי לְהִיּוֹת וּתְרֵן", וְלֹא לְהִסְתַּכְסֵּף עִם
 שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִזּוֹ יִתְקַיֵּם אֲצִלְכֶם (מְשַׁלֵּי טו, ז):
 "בְּרַצוֹת הַיְוָי"ה דְרַכִּי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ"; כִּי
 כָּלֶם יִתְהַפְּכוּ לְהִיּוֹת לָכֶם לְאוֹהֲבִים וְאוֹהֲדִים, כִּי הַכֹּל
 אוֹהֲבִים בְּנֵי-אָדָם הַזּוֹכִים לְהִיּוֹת סְבָלְנִיִּים וְנִתְרַנְּיִים. כִּי
 מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִיּוֹת וּתְרֵן וְסִבְלָן, נִמְשָׁךְ עָלָיו חֵן גְּדוֹל. וְזֶה
 סִימָן שֶׁהוּא יֵרָא שָׁמַיִם אֲמִתִּי, וּמְאִיר עָלָיו אוֹר אֱלֹקֵי;
 כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה, כְּכֹל שֶׁאָדָם זּוֹכֶה לְהִיּוֹת בְּטֵל וּמִבְטָל
 בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּף הוּא קוֹנֶה לְעֲצָמוֹ מִדַּת
 הַסְּבָלְנוֹת וְהַנִּתְרַנּוֹת, וְחֵי חַיִּים טוֹבִים, עֲרֵבִים וּמְתַקִּים,
 כִּי יוֹדֵעַ שְׂאִין לוֹ לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם אִף אֶחָד, רַק
 הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר זֹהֵי הָאֶרֶת עוֹלָם הַבָּא

בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבָנוּתֵי
הַיְקָרִים! רְאוּ מָה לְפָנֵיכֶם "כְּדַאי לְהִיּוֹת וַתְּרַן", רְאוּ
לְקִנּוּת לְעֲצָמְכֶם מִדַּת הַסְּבִלָנוּת וְכֵן מִדַּת הַוַּתְרָנוּת,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תַחֲיוּ חַיִּים נְצַחִים, עֲרָבִים וּמִתְקִים,
וְעוֹלָמְכֶם תֵּרְאוּ בְּחַיֵּיכֶם, וְלֹא תִרְצוּ כְּבָר שׁוֹם דְּבָר, רַק
אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן כְּבָר לֹא תִסְתַּבְּכוּ עִם שׁוֹם
בְּרִיָּה, מֵאַחַר שְׁאַתֶּם תּוֹלִים שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְאִז
יֵאִיר עֲלֵיכֶם מְלֶךְ הַכְּבוֹד בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד
מְאֹד; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ אֶת הַלְמוּדִים הָאֵלּוּ,
וְאִז יִהְיֶה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיָּיו, וְכָל חַיָּיו יִהְיוּ כְּדִגְמַת חַיֵּי
הָעוֹלָם הַבָּא, כִּי הוּא עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי
דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבָא!

תָּם וּנְשָׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!